

THREE CENTS in the United States; **FIVE CENTS** Elsewhere

Москва, 14 травня. — Місцеві партійні „Правда“ надрукувала вчора довгу заяву представника більшовицького „тимчасового“ уряду демократичної Греції, в якій виявляється готовість та ставиться змови для закінчення громадянської війни і замирення країни. Пропозиції затрукують теж цілий ряд інших балканських проблем. З Атен повідомляють, що Балканська Комісія Об'єднаних Націй зі свого боку приготувала, натомість, посередництво для укладання мирних стосунків між Грецією та її комуністичними сусідами.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:	SUBSCRIPTION RATES:
На рік \$7.00	One year \$7.00
На рік \$3.75	Six months \$3.75
На три місяці \$2.00	Three months \$2.00
В Джерсі Сіті і Закордоном:	Foreign and Jersey City Rates:
На рік \$10.00	One year \$10.00
На рік \$5.25	Six months \$5.25
На три місяці \$2.75	Three months \$2.75

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ГИНУЛИ ЗА СВОБОДУ

Президент Труман, промовляючи в Литл Рак (Аркенсо) з нагоди створення Парку, який присвячено поляглим в останніх двох світових війнах, підкреслює на початку промови, що ці люди віддали своє життя за те, щоб були «збережені цінності свободи і миру». Він теж вірно скарактеризував поступування Злучених Держав по першій світовій війні, коли казав, що «ми вступили в Першу Світову Війну, щоб повернути мир і зберегти людську свободу», а по війні за це забули. Як виходило б з слів президента, Злучені Держави нової такої помилки цілком певно вже не зроблять, байдужість, ізоляція та малі групи, що дбають тільки про свої спеціальні інтереси, тим разом уже не заважать. Злучені Держави рішені отже докінчити це діло, що було почате в Першій Світовій Війні, коли американський воєн пішов на поклик президента Вільсона «закріплити демократію в світі», а з нею свободу і мир.

Сотні мільйонів людей, що ще й сьогодні в неволі, повитали початкові слова промови президента Трумана цілком певно з найбільшою радістю. Слухаючи тих слів, легше стало й тим десяткам мільйонів американців чи інших воєн, що віддали в двох останніх світових війнах своє життя за ідеали, які були проголошені великим американським президентом у Першій Світовій Війні та які повторив теперішній президент Труман, згадуючи за поляглим. Та не таке почуття наповнило їх серця, коли вони слухали дальшої частини промови президента, хоч і ця частина була благородна в замишлях і представляла американському народові переконалими словами, чому він має далі жертвувати і помагати другим народам. Тільки тут уже президент Труман не згадував за ту саму «свободу», за яку кдали голову воєни, а тільки за свободу «свобідних народів» та за безпеку цієї свободи перед «соціальними і політичними лихами, що стають добрим ґрунтом для комунізму». Про це саме згадував президент кількома наворотами, завжди обороняючи свободу «свобідних народів» — точніше Західної Європи — і забезпечуючи їм економічну та мілітарну допомогу з боку Злучених Держав.

Президент Труман думає, що краще врятувати свободу на якусь клаптику земної кулі, ніж її всюди втратити. Як зручний політик покористувався він своєю промовою на гробі поляглим воєн теж і для цієї цілі щоб заставити сенат ухвалити якнайскорше і як найбільшими голосами Північно-Атлантийський Пакт і не зменшити фондів на кращу мілітарну підготовку Західної Європи. Це для американців і «вільних народів» зрозуміле. Однак не розумітимуть цього поневолені світом народи, оті сотні мільйонів, що мучаться під сталінським режимом, як і оті свободні держави, що стали московськими сателітами. Всі вони знають, що американські воєни пішли в Першу Світову Війну з ідеалом забезпечити свободу усьому світові, усім народам. Сьогодні ми говоримо тільки про безпеку «свободи свободних народів», що має бути теж і «забезпечено миром». Так ставити справу і так її раз-у-раз представляти може бути для одних доброю хвилевою дипломатією, а для других кончею рятунку своєї власної свободи та свободи тепер вільних ще народів. Проте нам здається, що свобода в світі врятується тільки тоді, коли її рятунку буде вже нині спрямоване виразно, ясно й одверто до визволення усіх, а в першу чергу до визволення усіх народів Європи. Якраз так розуміли рятунку свободи ті, що віддали своє життя за цей великий ідеал.

СВІТЛА І ТІНІ ПЕРЕСЕЛЕНЧОЇ АКЦІЇ

VI.

Вже в попередній статті згадано, що це було б однобічно і несправедливо приписувати винуватості «тіні» в переселенчій акції виключно тільки самим новим імігрантам, чи краще тім і відносно малій частині, яка ці тіні творить. Во не бракує теж наявних фактів, що таких тіней допускаються і їхні спонсори, як з-поміж американсько-українського громадянства, так і американських фермерів. Масмо підстави твердити, що американські фермери ще в далекий меншій мірі, як самі такі «свої» добродії, часто навіть з найближчої рідні. Бо як значне тобто постійно морочити голову, яке то він велике добродійство зробив для нового імігранта, як значне вимовляти скільки то він на нього витратився та порівнювати, які то труднощі він сам мав та як то «легко» тепер новим імігрантам, то «справді» новий імігрант волів би був того добродійства не зазнавати і не вислухувати наук та лекцій про «життєву філософію» свого добродія. Своїми дотинками та постійними докорами можна б і святого випроводити з рівноваги і не тільки вложити сокиру в руки одного з нових імігрантів в Канаді. Проте, це рідкісні явища і вони аж ніяк не давали б причин до таких тіней, що мали б притемнювати цілу переселенчу акцію.

Як йдеться про американських спонсорів, зокрема про фермерів, то й серед них трапляються скупарі, що не бачать потреб своїх робітників. Вони, звичайно, самі дають новим імігрантам причину порушувати їх законні зобов'язання. Ці випадки було б важко встановити відстоюючи, але це не багато відбігає від того, що довелось на власні очі ствердити співробітникам «Свободи» під час його недавніх цілком несподіваних ані для фермерів ані для нових імігрантів відвідин на фармах Мерленду. Тоді на всіх відвідин 16 фермерів трапився тільки один, який повівся з своїм робітником невідповідно, не дав їм відповідного мешкання, не дав про їх харчі і т. п. Отже, один на 16, тоді як своїх зобов'язань не додержується кожний десятий з фермерських робітників, якщо брати за базу твердження голови мерлендської стейтської Переселенчій Комісії, Мр. Левкайтиса. Проте, навіть і в тих одному на 16 випадків невідповідного ставлення фермера, самочинний поступок робітника, головне самочинне покінення праці, не може мати свого виправдання, бо свого права тут завжди можна добитися фармально-правним порядком.

Ми з жалем змушені заторкнутися ці справи. Кажемо з жалем, бо в нормальних обста-

Улас Самчук.

Люди глибоких меж

Душа з розбігу стане на сторожі, щоб обережно, але гостро стежити. Всі інші душі — зими, чи ворожі і всі глибокі поміж ними межі. Олена Теліга: «Поворот».

Коли тих наших людей, що після останньої війни залишили рідну землю, названо скитальцями, цим висловлено тільки частину правди. У дійсності скитальцями є не лише ті люди, але всі ми, «не в Україні суші». Більше: всі ми і в Україні суші. Ціла наша нація, відколи вона почала домагатися своїх людських і національних прав, обернулася в націю вічних мандрівників. Символом її є отой Проклятий Марко, що не знаходить для себе місця навіть у пеклі, якщо нам у повісті зобразив Струженко.

Історія поведилася з нами не досить чужою. Нас ділили, країни, пересипали без нашої волі з місця на місце, гнали і картали. То були ми пани й не пани, то окремі провінції, то куркулі й підкуркульники, то «наші» і «не наші», то мельників і бандерівців, то східняків і західняків аж до цього дня, коли і тут в Америці ми стали новоприбулим й давно-прибулим.

Так воно є і коли б ми були до кінця зрозумілими, ми б ці речі сприймали як факти, з якими треба лише зчитатися, але які не сміють класти між нами аж надто великих меж у нашій всенародній визвольній роботі.

Однак не завжди так є. Дуже часто наша людина полюбляє ці свої різниці одного з одним. Коли їх якимсь чином не має, ми їх навіть самі видумуємо. Більше того: ми творимо навіть відповідні філософії, що ідеологічно мали б

визначити ці речі взагалі ніхто не звернув би уваги. Багато більше та багато гірших негативних випадків трапляється в поведінці чи починах тих, що мають право називати себе громадянами Злучених Держав, але вони вже живуть, сказати б образно, за параваною своєї «тубильності» і це належить до різноманітності будня. Натомість цього невідомо допускати новоприбулим, бо на них тепер звернені очі цілого загалу, їх спостерігається під кожним оглядом та робиться передчасні й несправедливі та кривдні для них самих і для їх друзів в Європі висновки. Нам усім треба спільно і активно боротися проти одного і другого, нам усім треба так нормувати обставини, щоб вони вийшли на спільну користь нашої громади, наших скитальників в Європі та на користь загальної української справи. Про це буде мова в черговій статті.

випроводити нашу глибоку розмежованість. Не так давно читали мудрі сентенції про потребу творення орденів і каст з виразно розмежованими соціальними поняттями, хоча не тяжко збагнути, що саме виправдує подібна філософія. Там, де ті касты з Божої руки існують, вони є найтяжчим лихом даної національної спільноти і найбільшим побажанням всіх сил ворожих, які завжди можуть використати їх на свою користь.

Зрештою, ми є і так покастовані, як не соціально, то психологічно. Нас змушують до цього самі сили природи, хочемо ми цього, чи не хочемо. Нас ділять межі, кордони, чи забобони. З бігом часу ми втрачаємо у певні середовища і коли приходиться нам стикатися з нашими людьми інших середовищ, ми змушені їх не розуміти, дарма, що говоримо однією і тією ж мовою.

Кілька прикладів: саме в розгар війни 1941 року, після довгого перебування на вигнанщині, вертаюся «до дому». Доля хотіла, щоб ми верталися разом з поеткою Оленою Телігою. Це не було просте вертання. Ми верталися не легально, ми ризикували життям, рідку Сян, що була кордоном між тодішньою Генеральною Губернією і Україною, ми переходили вброд. За браком комунікацій, ми йшли пішки, або їхали селянськими підводами.

Все такі не памятаю радіснішого моменту свого життя, як саме оте вертання. Передчуваючи його, поетка Теліга ще тридцять п'ять років тому писала про це у вірші «Поворот».

І все, що мріє було роками, Все обернулося в дійсність, і можливість, Нам буде сонцем кожний кут і навіть у ці хвилини гострі і щасливі.

І якраз так було. Ми йшли, ми верталися, розуміється, до Києва. Ми несли собою безліч найкращих намірів. Ми мріяли зустрітись з нашими там людьми, поєднати з ними наші сили і працювати з ними. Не мали до них ніякого і того найменшого упередження. Ми вже несли з собою готові реферати, щоб їх там виголосити, книги, щоб їх там видати.

Але ми не дійшли до Києва. Вже у Львові нас чекало перше за все дуже своєрідне розчарування. Вже тут нам дошесті тяжко було знайти людей, а коли у Клубі Письменників і Журналістів, після більших труднощів, нам вдалося виголосити наш реферат («Високий стиль і позитивний тип нашої літератури») нас зустріла тут найбільша опозиція і незрозуміння, яке тільки нам

приходилось коли переживати. Люди, наші товариші, наші колеги, ті самі з якими ми ще перед кількома роками легко могли розумітись, ті самі тепер поставились до нас з крайньою настороженістю.

Ще гірше чекало поетку в її улюбленому рідному Києві. Там вона, по певному часу була заарештована німцями і розстріляна, але причиною цієї трагедії були свої діди. Не важко хто вони були, агенти, чи не агенти, але то були люди тієї ж мови і тієї ж батьківщини, що і сама поетка. Виявилось, що межі, виворінені між нами з певних причин, були такі глибокі, що їх змогла зрівняти лише смерть. Життя тут було безсиле.

Другий приклад: їду до Канади. Мені помагати свої люди. В Канаді мене вітають і гостять. Мені говорять багато гарних слів. Я перекобаний, що це тому, що «я» письменник. Пізніше виявилось, що це тому, щоб привабити мене до їх організації. Як «чужий» виявилось, що я волю більше бути письменником й далі, ніж членом однієї організації, мене негайно залишають напризволяще. Як письменник я тим добрим і наскрізь щирим людям, зовсім байдужий і навіть зайвий. Саме за це вони навіть мене не люблять. Ніякі мої аргументи тут не вживаються.

Знов ті самі «глибокі межі». Ми самі себе не розуміємо, хоча кожний з нас має в основі добрі наміри: і таких прикладів наша життєва практика підносить нам на кожному кроці. Особливо тепер, коли на історичній нашій шахівниці робляться значні пересування. Кожний з нас і мусить вичити і пережити сам на собі. Всі ми разом вичуваємо наявність меж і вони творять нам порядний тягар життя. Вони нас ділять на душі, зими і ворожі. Вони нас взаємно насторожують і ми з цих саме причин самі собі часто навіть шкодимо.

Об'єктивно тяжко шукати тут винних, чи невинних. Здається, що краще навіть їх не намагатися шукати. Здається краще шукати вини не зовні у самих явищах, а десь там у нутрі самих себе. Перш за все треба бачити наявність умов у яких живемо. Треба знати, що саме так, а не інакше є, і цей факт треба сприйняти, як наслідок. І щоб легше рішати завдання, ліпше пробувати робити аналіз самих себе, ліпше шукати в собі рішення і тільки в крайніх випадках пристосовувати звичайну зовнішню силу.

Переважно це тому, що ми себе ніяк не можемо розуміти. З бігом часу і три певних умовах у нас витворилися дуже відмінні погляди на речі. Ми впевнили себе, що тільки ми особисто маємо рацію, а ті біля нас ніяк не мають. Ми навіть часто говоримо різною мовою, не дивлячись, що вживаємо ті самі слова. Мова має не лише слова, але й її стиль. Можна говорити тими самими словами, але по різному і саме тому тяжко люди розуміються. І ще багато інших, дуже поважних причин впливають на створення подібних меж.

Ось, наприклад, редактор «Свободи» з приводу моєї статті «Миргород в Америці» писав мені: «Від кількох місяців заходить до нас до редакції проф. Симпсон з Саскачеванського університету і робить виписки зі «Свободи», потрібні йому для написання історії життя канадських українців. Я йому передав Ваші погляди про «Миргород» та «миргородів» в Америці й оба погоджуємось на 100%, що Ви на 90% помиляєтесь, не знаючи, як українське життя в Америці й Канаді творилось та хто був його творцем».

Зокрема, мені приємно подібно чути, бо чим більше відсотків говоритиме в мою користь з приводу висловленого (Додаток на сторінці 2-й)

К. ПЕТРУС

СОВЕТСЬКІ АРЕШТАНТИ

ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОВДУРЕНИМ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

50)

БУНТ

Це було ранньою весною тисяча дев'яносто тридцять шостого.

Центральний таборовий пункт Маріїнського концетраційного табору НКВД був переповнений людьми вщерть. Не тільки величезна триповерхова тюрма, а й біля двох десятків бараків не могли вмістити в себе незчислених етапів, що безсміслено прибували з Новосибірського.

Щільними рядами, як оселедці в бочці, люди сиділи й лежали на горішніх і нижніх нарах, під нарами і в проходах, — всюди, де ще лишались ніким не зайняті місця.

Навіть на підлозі, біля самих дверей, де звичайно чавкала багнюка і були сліди із смородом від параші, навіть і тут сиділи й лежали темні, знесилені постаті людей, що перекупувалися стогнами й занедбанним бронхітом.

У змалюваних нами приміщеннях висіло задушливе повітря, насичене поганими запахами спітнімих і хворих людських тіл, махорковим димом, дьогтем, смородом калмицьких кожухів, сірчаної масті, йодоформу...

Електричні лампочки блимали жовто-блідими, ледве помітними точками, а газові свічки чадили й гасли. Людям

ставало млосно. Надто посилювалася цей кошмар ночами, коли природа людського організму розпарювалася в тяжкій задусі й смороді.

Тисячі людей спали тяжким сном без необхідних рухів, в однакових позах, одні — «валетами», інші — «калачиками», ще інші — сидючи, або повалившись одне на одного. І якщо комусь уночі треба було вилазити з тих «обіймів», то на своє місце він потрапив уже не міг, бо сонна маса, наче рідина, негайно заповняла «порожнечу». І до параші й назад, до свого місця, треба було переступати через лежачих людей, а через те в приміщенні лунала страшна блюзнірська лайка, жалівні прокльони, плач і зойки. Інколи цей сонний гомін трохи стихав, але через кілька хвилин знову починався, і ще більше сипалося лайок на адресу людей, що рухались по камері.

І так минали всі ночі.

А в одній із таких землянок дійшло до того, що урки, які зайняли в кутках позаду горішні нари, за «малим» зовсім не виходили, а мочились, «не переводячи духу» в шліни під нари. Сеча стікала під нижні нари, де зчинявся неймовірний гвалт і вереск. Хтось когось лаяв, погрожував побиттям, заявою до 3-го відділу...

На цей гамір з'явився інколи конвоець і, слухаючи протести потерпілих, з цинічним реготом додавав:

— Нічого, інтелігенціє, до «завінка» (кінця терміну ув'язнення) висохнеш: це травнева роса, ха-хаха!

Найбільше діставалося тим, що спали під нижніми нарами. Цей поверх називали «колоніальним сектором». Урки загнали сюди колгоспників, різних інтелігентних стариків, духівників, деяких сектантів і навіть «своїх» за кару, за

порушення їхньої «блатної» моралі.

Сюди текло не тільки з горішніх і нижніх нар; урки виливали сюди помий, воду, вчорашню баланду. І «Колгоспний сектор» мусів терпіти все це зносити, бо за протести і скарги на нього виливалося ще більше всякого бруду.

Знепритомнілі або померлі лежали із своїми живими сусідами цілу ніч, і тільки ранком виносили їх до санітарної частини.

Люди хворіли, задихалися, неспритомніли, боже во лїти, вмирали з тифу, бігунки, від самогубств. Вони перетинали собі вени, відрубували пальці й руки, ковтали сірникові голівки, хемічні олівці, голки, робили собі «гаражі», отримували виклики в себе на тілі тяжко вишкілені вирази, в колінні сухожилля заливали великі порції гасу, симулювали епілепсію, бились об стіну

головую, — аби тільки залишитися в цьому пеклі. Бо, хоч як тяжко було тут, але на «відраження» було ще важко працювати. Коли тут було пекло, то там — у сто-крат гірше. Там нещасних в'язнів голих ставили на споживу комарям, які висмоктували з них останні краплини крові. Там садисти знущалися з людей, морили їх голодом, нацьковували на них псів-вічарок, спускали в ополонки для «перекоски». Там панувало страхітливе свавілля, безмежна розпука і неминуча, нікому не потрібна, самотня смерть. І, щоб не потрапити в ці «оазис смерті», як їх звали, в'язні зважувалися на все. А там прибував новий етап, яким затикали «вузькі місця», і на якийсь час старожили лишали в спокої.

(Дальше буде).

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

М. Дурделла

МАРА КОМУНІЗМУ

Частина II.

ГРУНТ, НА ЯКОМУ РОСТЕ КОМУНІЗМ.

2)

3. Відповідальність за нашу долю наша власна.

The fault lies not in the stars but in ourselves, that we are underlings.

(Прина, що ми є упосліджені, лежить не в зорях, а в нас самих).
Стара англійська приказка.

Щоби заразлива недуга ширилася, треба до цього відповідного бруду, і небережності. Взагалі всяке явище в природі мусить мати відповідне місце, відповідний простір, відповідний ґрунт для своєї появи.

Люди, що мають засоби панування, хоч це не цілковитого, над природою можуть запобігти даному явищу через усунення його причин, його підложу. Якщо це не зроблено, то це в першу чергу наша власна вина, наша власна відповідальність.

Багато людей залюбки покликаються на обставини, що би виправдати такі чи інші свої вчинки. А тим часом самими обставинами не можна виправдати ніякого вчинку. Вони, що найбільше, можуть кинути світло на простір у якому явище мало місце, але це не значить, що того простору неможливо було оминати, до його заіснування не допустити, або що не було іншого виходу з обставин.

Візьмим кілька прикладів чи то з теперішнього чи то з минулого. Ще досі, на початку 1949 р. ані американське ані англійське радіо не передає українських аудіо записів. Помило того, що такі аудіо є майже в усіх європейських і багатьох поза-європейських мовах. Очевидно, що ті, від кого це залежить, не знають собі ані справи з ваги українських аудіо. Хто цьому винен? В першу чергу ми самі. Ми ще не вміли поставити себе так, щоб з нами чисилися. За 20 р. першої політичної еміграції не появилися ні один поважний журнал в нашій мові, а такий журнал повинен би бути принаймні в кожній столиці великих держав. Таких книжок та брошур також в чужих мовах, головні в англійській, дуже мало. Друга еміграція після останньої війни ледве чи засадничо змінила це небути в тому напрямі. І "UKRAINIAN QUARTERLY" і англійський переклад історії Грушевського чи інші книжки та брошури — все те тільки крапля в морі. Інформації про нас самі із хмар до нічної голови не вскокують. Наше завдання номер один виконане цілком недостатньо.

Повинен би діяти тепер штаб з яких сто вироблених людей розміщених в столицях різних держав, як неофіційні представники нашого народу, нашої колишньої і майбутньої держави. Їх нема, ані підготовки таких людей нема, як тепер, коли й пару високих шкіл маємо і пару духовних академії. Лікарів, інженерів, професорів, банкірів, купців і т.д. підготовляємо, але найважливішого в даний момент, зв'язкових з іншими державами не підготовляємо.

А тимчасом сили, що протидіють нам, дуже рухливі. Належної протидії з нашої сторони нема. Отже в першу чергу вина в нас самих. Ніхто, "пшеничка", ніякі інші обставини нас не виправдають.

Або взагалі: хто винен за долю України? Почнемо відповісти: пшеничка, татари, москалі, Хмельницький, Польща, партії, нерозумні провідники і т.д. Тим часом і інші народи мали і "пшеничку", і ворогів доокруги, і партії, і час до часу кепських провідників,

але вони вдержалися краще як ми.

Головна причина наших невдач в нас самих. Не було вкладено стільки зусиль як було потрібно, зусиль усього народу, а не тільки провідників чи еліти. Провідники чи еліта виростають з народу, і вони є такі, яких даний нарід в силі видати.

Коли Шевченко викликав: "Коли ж діждемося Вашингтона", то з певністю не думав, що цей Вашингтон прийде із-за моря, або із хмар, і своєю чудотворною булавою оживить, усвідомить, надхне духом та завзяттям усі 40 мільйонів. Він думав про те, коли то ми виховаємо в себе таких як Вашингтон, що не проголосив себе сам "Вашингтоном" сконачиши ні звідси ні звідти землякам на карк, а ввірив у гущі мільйонів характером таких самих як він земляків. Земляки Вашингтона не ховалися один за плечі другого, не гляділи на провідника, як на месію, що доконає чуда, а кожний один засукав рукави та вчився, працював і боровся знаючи, що сила ланцюга є в силі кожного колюча зокрема, а не в одному чи кількох з них.

Тому, коли 20, опісля 30 далі 40 мільйонів мали таку долю а не іншу, то в першу чергу відповідальність їх власна. Скидати вину за такі чи інші вини на майбутність, скидати відповідальність на одно чи кілька кілець, каже всім іншим "ідіть в мир" та отверджує їх у дотеперішній недостатній активності, у за слабкій завзятості в боротьбі за свободу.

4. Хвороби і злочини ідуть на наш рахунок.

Подібно як в ділянці національній, так і в ділянці соціальної та економічній різні явища треба в першу чергу завдячувати нам самим, кожному народові зокрема, чи всім народам разом. Не можемо стати на становищі історичного матеріалізму та твердити, що всякі події в суспільному та економічному житті це вислід діяння якихось елементарних сил, над-якими контролю не маємо. Не можемо згодитися з комуністичним поглядом, що дані форми продукції вирішувуть всі інші форми суспільного життя, формують наш характер та ідеологію. Фальш такого погляду як виказує у першій частині цієї праці. Протинно, ідея, дух у боротьбі з погубними впливами матерії пробиває собі шлях все вперед, до чим-раз кращих, шляхетніших форм громадського співжиття. Носіями ідеї, обиталищем нашої душі є ми всі разом і кожний зокрема. Дух має силу опертись найстрашнішим тортурам, глянути смерті в очі без страху. Як жеж можна відмовити йому вирішальної ролі у творенні форм свого власного функціонування?

Щоби лічити чи запобігти всяким хворобам, ми виховуємо лікарів, фабрикujemy ліки, придержуємося певних засад гігієни, стараємося вдержати організм сильним та відповідним. Коли ж пошесте все ж таки вибухла — через наш недогляд і не добальство — ми її локалізуємо, примінюємо надзвичайні середники поборювання, аж доки її не здолимо. Безділля в цьому випадку грозило б знищенням суспільства. Але найуспішнішого запобігачуючого середника а саме, злікування гнізд всяких заразливих і інших тяжких недуг, це є, всяких людських джунглів, заулків,

Люди глибоких меж

(Докінчення зі стор. 2-гої).

мною у тій статті, тим буде краще для всіх нас, і для цілої справи української в Америці. Але в даний мент мене цікавить саме розбіжність наших понять про ті ж самі речі, бо ж треба одразу ствердити, що ані я, ані редактор "Свободи" не мали ніякого наміру демонструвати тут якусь виключно свою химеру. Кожний з нас хоче правильно дивитись і правильно бачити речі, щоб їх так само правильно, в разі потреби, нормувати. Мені здається, що варто бачити одну нашу театральну виставу в Америці, або один наш тут створений фільм, як все стає зрозумілим. Іншої думки і то на 80% є редактор "Свободи".

Чому так? Наперед виключаємо упередження чи злу волю. Важить лише присвоєння певних критеріїв оцінки, індивідуальна гострота зору і затрата почуття міри, що з бігом часу у певних середовищах дуже легко трапляється. Подібні розбіжності я мав і в інших місцях планети. Те саме зустрічав у Харкові, те саме в Ужгороді. У Києві мене, наприклад, переконували, що такої техніки, як має Советський Союз, ледви чи знайдете ще десь на планеті. Не мали сили тут мої аргументи, що, наприклад, місто Полтава, що налічує 130 тисяч мешканців, до цього часу не має трамвайів і порадної каналізації, а Київ-Харків до цього часу не має дороги, якою б можна було їхати автою в місяці жовтні чи березні. З таким саме переконанням живе в тій країні кожний порядний комсомолец і даремно йому щось тут перепити.

Люди в таких випадках, дуже очоє створюють в ролі дів істають когось в ролі дів мешканців пивниць повних бруду і мікробів, забезпечування всім поживи і вбрання, цього середника у відповідних розмірах ми ще не живаємо. Щоби хоронити суспільність перед класом злочинців — злочинів, убивств і інших — ми маємо створити велитеські апарати: суди, поліцію, тюрми, шибениці, електричні крісла і т.п. Можливо, що частинно ці інституції хоронять суспільство перед злочинцями, але фактом є, що злочин не зникає, не зменшується, а існує далі помімо всіх інституцій спротиву, стає більш рафінованим із зростом культури. Значить, чогось не робиться, що треба би зробити, щоби злочин злікувати. Стінаються годкові злочинці, який — менш чи більш випадково — попадається в руки поліції та суду, але гнізда, де він родиться, вирощується, тренується, остаються майже нетknięті. Фізичні джунглі лишаються, у моральні джунглі сонце не доходить, а ми не промощуємо йому шляху.

Скаже може хтось — це утопія, так було, і буде. І чому ж мало б так бути? Ми згодились, що дух непоборимий, що він матерію поборює, отже чому джунглі мають бути такі всесильні, а наш дух перед ними капітулювати?

На наших очах знищені бомбами цілі міста — поволі відбудовуються і за кілька літ сліду з цього знищення не лишилось. Джунглі не займають стільки простору, що збомбардовані міста. На протязі життя нашого покоління сільські парубки перестали розбивати голови весільним гостям із сусіднього села, а сусід сусідів не так скоро лупає ризикам голову за межу; йде радше до суду процесуватись. Отже можливі зміни. Від нас залежить, чи ми їх зробимо; доки не зробимо, злочин буде існувати.

наші хибі, чому ж ми могли б інакше поступати в житті? І коли ми маємо (а ми їх маємо напевно!) свої расові хибі, ми спершу мусимо їх напевно знати, а далі без зайвого сорому і поблжливости в міру спроби можності з ними розраховуватись. І саме тому, що ми такі хибі маємо, саме тому ми так ускладнюємо багато проблем, що виразно шкодять нам у нашому життєвому щоденному і буденному діянню.

Нам інколи можуть сказати: ви нас, добродію, не повчайте! Ми самі ті речі і без вас гардаємо! Краще пильнуйте самих себе! Добре сказано. Однак, як мовчати, коли навіть при всій нашій нибі то показовій досконалості, ми на кожному кроці зустрічаємо одно і теж — недосконалість. Це значить, що повчати когось і когось треба, це значить, що мовчати годі, це значить, що ми не когось повчаємо, а передовсім ми повчаємо самих себе, бо коли той хтось вже досить вчений, він нашої науки не потребує, але її напевно потребуємо ми самі, ті, що вичувають її брак. Так воно і є! Тому саме маючи певні клопоти, мусимо їх передовсім бачити, щоб бачивши їх виправляти. Це звється бути майстром своєї власної долі, свого власного творчого життя.

Щоб далі йти дорогою одною".

В АЛЬБАНІ ГОЛОСУВАЛИ ОБОВ'ЯЗКОВИХ СОВЕТСЬКИХ 99.99%

Лондон, 14 травня. — Вчора в Альбанії відбулася звичайна комуністична виборча комедія до сільських "народних комітетів". У "виборах" взяло участь традиційних советських 99.99 відсотків уповноважених до голосування, і з того 99.1% віддали свої голси на комуністично-урядовий "демократичний фронт" — повідомила радіовислання з Тірані.

ЗУАДК ДО НОВОПРИБУЛИХ

До всіх новоприбулих переселенців:

ЗУАДКомітет пригадує всім новоприбулим до Америки переселенцям, щоби при кожній зміні адреси сечас подавали нову адресу до відомо ЗУАД Комітету, а то в своєму власному інтересі. Є побажанням, щоб це робили всі новоприбулі українці - переселенці, без огляду на організацію, старанням якої вони приїхали.

Адреса ЗУАДКомітету є слідує:

United Ukrainian American Relief Committee, Inc.
45 De Long Bldg., 13th and Chestnut Sts.,
Philadelphia 7, Pa.

Кожний свідомий українець та кожний свідомий українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшувати кадри ідейних українських працівників.

В кожній українській хаті повинен знаходитись часопис "Свобода".

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ВИЩІ ОСВІТНІ КУРСИ В КАНАДІ

Поможіть українській молоді пізнати українську культуру! Дайте їй нагоду навчитись з доброго джерела, якого вона роду!

Вищі освітні курси в Канаді, про які вже так багато писалося, існують для українського громадянства. Дев'ять разів уже ми їх підпомагали матеріально й морально, поможемо їм і в 10-ліття їхнього снування. Посилаємо наші діти на ці Вищі Освітні Курси, бо добре виховання молоді — це наша будучність!

Подібними словами відзивається до нас відозва, якою визнається українців Канади й Америки висилати дітей на Вищі Освітні Курси, які відбудуться цього року* в часі літніх ферій в Торонті й Вінніпегу.

Вищі освітні курси, що їх щороку влаштовує Осередок Української Культури й Освіти в Канаді, перейшли вже до історії як такі, що дійсно вишколюють нам з молоді нових суспільних робітників, браку яких відчувають болюче усі наші громади. Теж усі добре знаємо, як важко вдержувати нашу молодь в нашому середовищі й при народній праці. Тому треба радіти, що знайшлася українська установа в Канаді, що взяла на себе добровільно почесне завдання глибше зацікавити нашу молодь українським життям.

Я зустрічався з молодими людьми, які були учасниками Вищих Освітніх Курсів у Канаді. Я мав нагоду говорити з ними перед курсами та по них. Правда, всі вони є дітьми свідомих й патріотично наставлених родичів (інакше й не були б на курсі), проте я був здивований, як багато нового навчилися ці діти про Україну, яке велике враження ці курси на них зробили і який милий спомин залишили. Згадаю тут хочби панну Марусю Попович з Клівленда, трьох сестер Брудних з Шікаго чи Наталку Кочан з Джоліет! Мало коли молоді так гарно висловлюються про школу, бо ніде правди діти молоді школи такі не лю-

ДО У. С. СТРИЛЬЦІВ.

Заклик до членів Братства Українських Січових Стрильців та бувших У. С. С. перебуваючих в Злучених Державах:

Згідно з дорученням Головної Ради Братства У. С. С. проситься всіх членів Братства та б. У. С. С. зголоситись з поданням своїх адрес до члена Голови. Управи: В. Назаревич с/о Х. Баранецкий, 165 Ave. C, New York 9, N. Y.

За Головну Управу Братства У. С. С.:

Володимир Назаревич.
Ярослав Гриневич;

ДО УВАГИ УКРАЇНСЬКИХ ІМІГРАНТІВ.

Головна Управа О. У. І. "Самопоміч" попереджає всіх українських іммігрантів, без огляду на те, який переселенний комітет їх спровадив, що цими днями дистанту від статистичного відділу "ДП-Комісії" у Вашингтоні формуляри: піврічного репорту ДП іммігранта.

Формуляри вислані будуть на первісну адресу, яку іммігрант подав при своєму переселенні. Репорти мусять бути вислані на адресу статистичного уряду найпізніше дня 30 червня. Хто би не зробив, може сподіватись кари. Тому звертаємо на це увагу головню тим нашим іммігрантам, які змінили декілька разів своє місце побуту. Хай напишуть негайно на первісну адресу, щоб формуляр репорту були їм переслані на нову адресу.

Це все торкається тих іммігрантів, які приїхали до Америки до дня 30 квітня б. р., котрі приїхали пізніше здаватимуть "репорт" аж на 1 січня.

Головна Управа "Самопоміч".

бить та ще в часі вакацій. Курсанти, як казали мені, не нудували, бо курси були дуже інтересні, а вчителі вміли лунити науку з забавою так вміло, що час двох місяців минав дуже скоро.

Цього року курси відбудуться крім Вінніпегу ще й в Торонто, теж і для більшої вигоди української молоді зосхідних стейтів. Зауважте Держав.

Степан Куропас.
Шікаго, Іл.

УВАГА! НЮ ГЕЙВЕН І ОКОЛИЦЯ!

СТАРАННЯМ БР. СВ. МИХАІЛА І СЕСТРИЦТВА П. Д. МАРП

— відбудеться —

ПЕРШИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 19. ЧЕРВНЯ 1949

(SUNDAY, JUNE 19th, 1949)

AT P. R. C. U. PARK, TOTOKET ROAD, NORTH BRANFORD

Near Route 80.

Початок забави в 12-тій годині вполудне, без ріжниць дощ чи погода.

Вступ 75 цент.

Шановні Громадяни! Згадані Братство і Сестрицтво беруть участь у всіх підприємствах, як в національних, тому осмілюємо просити всіх прийти та забавитись на свіжій природі. До побачення на пікніку.

Direction to the Park: Take any Bus that goes through Route 80 to Totoket road or there will be special buses waiting at St. Michael Church on Park St. and St. Stanislaus Church on State St., at 2, 3 and 4 P. M.

УЖЕ ЗАВТРА

Появиться на тій сторінці дуже важне оголошення з новими цінами

ФІРМИ СТАСЮКА!

Ювілей Гете в Колорадо

Між 27. червня та 16. липня цього року здійснюється в Аспен, в штеті Колорадо, деякі з найбільш знаних письменників, музик та вчених, щоб вшанувати пам'ять великого німецького поета — Йогана фон Гете (1749-1832). Лекціями, концертами, сходами буде вшанована 200-літня річниця його народження. В багатьох кутках світу — особливо в його рідній країні — відбудуться цього року обходина на пошановання пам'яті Гете.

В Злучених Державах створено спеціальну, не-прибуткову організацію, яка має подбати про те, щоб ця велика річниця відбула відповідно. Почесним головою тої організації є Герберт Гувер — єдиний же живий бувший президент Злучених Держав, а в складі управи є визначні представники індустрії, торгу, освітні діячі, мистці та державні урядовці. Всі працюють добровільно. Чому? Чому вони почувалися своїм обов'язком вшанувати пам'ять поета і філософа з іншої країни?

Відповідь знаходимо в тім, що Гете не є поетом тільки німецьким — він є геній, творчість якого належить цілому світу, філософія і приклад якого мали велике значення для людства двадцятого століття. Перший з великих поетів, що шукали натхнення в народі, Гете вивчав французьку, італійську, навіть польську і лужицьку мови, аби з першого джерела пізнавати літературу і національні особливості тих народів. В своїх писаннях він підтримував тогочасне стремління молоді до поступу і свободи народу. Маючи непохитну віру в здібність людини, як одиниці, так і члена суспільства, до творчого життя, він хотів бачити Європу такою, де могли би жити вільно як рівний з рівним народи латинського, німецького, слов'янського та іншого походження. Хоч Гете був досить замкнутим, забезпеченим матеріально, він не обмежив себе тільки писанням. Тримався засади, що людина знаходить внутрішню свободу використовуючи всі свої здібності, він брав активну участь в подіях тодішнього життя. Коли йому було 26 років і він вже здобув собі славу в Європі своєю першою повістю, його запрошено до уряду німецького князівства Ваймар. Там він зайняв

становище міністра і адміністратора. За перших десяти років на тім становищі Гете зреформував військову адміністрацію, фінанси, прокладав добрі дороги та вміло керував копальнями. Це все було частиною науки про життя. На основі цього знання він творив глибокі моральні концепції в своїх писаннях — концепції, що є на сьогодні таким же важливими, як і за його часів.

Особливо в своїй великій драмі „Фауст“ Гете звертається до будучих поколінь. Згідно зі старою легендою, гордий філософ, д-р Фаустус, продав свою душу чортіві в заміну за знання тасмниць природи та за владу над іншими. На основі тої легенди Гете створив драму з двох частин, що виявляє змагання, падіння та спокоту людини. В першій частині — найкраще знайш за трагічні людські переживання — чорт (Міфистофель) дає Фаустові знання, якого він прагне, але руйнує життя Фауста та його коханої Маргарити. В другій частині драми, Фауст знаходить спокоту для своєї душі в праці для інших. На передодні своєї смерті Фауст працює, осушуючи болото, щоб зробити з нього врожайну землю для бідних селян. Як Мойсей, Фауст прийшов до Обітваної Землі, де сподівався жити з вільними людьми, на вільній землі.

В світлі трагедії Другої Світової Війни, велика драма Гете читається нині як пересторога, а разом з тим і як провідник у майбутність. Особи і народи можуть досягнути — на думку Гете — душевний спокій працею для других.

Саме ця точка погляду філософії Гете — працювати з другими і для других — змела людей в багатьох частинах світу разом для вшанування 200-літньої річниці народження Гете. Після того як ненависть, жадоба, страх і насильство мало не знищили сучасної цивілізації, люди згадують Гете, бо те, чим він був і що писав, має значення і в теперішніх подіях. Тому дехто з визначних мужів нашої доби — не тільки в Америці, але і в інших країнах — пойдуть цього літа до Аспен, в Колорадо. Там вони будуть старатися відживити ідеали Гете й поновити його заклики — працювати для загального добра.

Загальна Рада.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.

„Іхав стрілець на війноньку“.

Заходом т-ва „Чорноморська Січ“ і б. скитальців в Джерзі Сіті, відбулася дня 22-го травня ц. р. в салі Українського Народного Дому вистава п. з. „Іхав стрілець на війноньку“. Песу відграно при битком заповненій салі, чого вже давно тут не було. Мов на фільмовій ленті пересунулись перед очима видців сцени із життя Українських Січових Стрілців, їх бій з москалями, — а поруч того любовний конфлікт стрільця Івана з Настуною та інтрига невірної дружки Петра. Акція закінчилася щасливо, що глядачі на салі прийняли з видимим задоволенням.

Виставу попередив вступним словом та поясненням до неї — режисер п. А. Бук. Підчас вистави прийняли почули декілька гарних стрілецьких а також і весільних пісень. Сцена бою УСС-ів із москалями була виведена дуже реалістично.

З виконавців у головних ролях визначилися п. п. Букова і Гавурова і симпатичні весільні дружки; з мужчин: п. п. А. Бук, Я. Гавур, П. Палка, І. Дзядів, П. Вох, М. Петришин,

виконавець пісень п. Е. Крук. Хоча штуку виведено аматорськими силами всетаки її треба вважати за добре виконану та вповні удатно.

Цєю виставою члени т-ва „Чорноморська Січ“ і б. скитальці дали доказ своєї пошани для історичної традиції, у якій Укр. Січові Стрілці мають своє заслужене місце як ті, що по віках неволі взяли у руки зброю і відновили славу Українського Вояцтва.

Чистий дохід з вистави призначено на українську цілоденну школу в Джерзі Сіті — згідно з ухвалою річних загальних зборів членів „Чорноморської Січі“.

(Я. Г.).

ЛУДЛОВ, МАСС.

Громада при праці.

Дня 4 червня ц. р. відбулися загальні збори нашого громадянства, на яких д-р В. Орещук, новий наш співгромадянин, визоловив доповідь на тему „Визольний змагання українського народу“.

Доповідач представив тернистий шлях боротьби нашого народу під німецькою і більшовицькою займанщиною. По її закінченні промовляла п. Марія Джумига, теж новоприбула з Німеччини, підкреслюючи великі заслуги героїчної УПА у визольних змаганнях України.

По доповіді розвинулася дискусія, серед якої п. Петро Пилипів рівночасно вівзав до збірки на скитальців. Збірка принесла \$13.85. Гроші внісла до ЗУАДКомітету в Філадельфії. Зложили до \$1: А. Лисевич, М. Пукіш, Д. Харко, М. Куляга, П. Пилипів, М. Шурко, а решта дрібними. Відтак п. Дам'ян Харко згадав про широку і корисну працю УНСоюзу і заохочував присутніх вписуватися в його члени. Зборами проводив п. Павло Хомин. В нас уже постав хор, який приготується до „Святої Весни“. Теж діти зачали вправляти танці та підготовляться до виступу на цім святі.

Павло Хомин.

ШУКАЮТЬ СВОІХ РІДНИХ

УВАГА: Зголошуючись на розшуки до ЗУАДКомітету прохається на початку листа докиче подати під яким чином в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

За списками чи адресами від скитальників прохаємо звертатися безпосередньо до ЗУАДКомітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видачків та за вивашої справи.

трату часу на помагадження

ГРУПА — ЛИСТІ ДО:

18,076 Каган Марії зам. Забранічек від д. Каган Еви з с. Остіянова зам. Цибак.

18,077 Валіцкек Гелени зам. Голубка з с. Нового Двора, Сокаль, від Тарнавський Володимира.

18,078 Посоленик Палагії з с. Борень, Турка, від Бенівчак Марії.

18,079 Сестри Еви зам. Грезняк від Кривенький Теодора з с. Красне, Ярослав.

18,080 Бойчук Івана і Грися від Рашковський Юрія з села Глушкова, Городенка.

18,081 Зайшла Анни і Софії тітки від Гудак Анни з дому

Нові імігранти

Українці, що приїдуть кораблем „Дженерал Велу“ до Нью Йорку в п'ятницю, 17-го червня, старанням ЗУАДКомітету:

Бедрий Євген, Стефанія, Леоніда, Анатолі; Віляк Святослав, Доміселі; Бутенко Василь, Олена, Федір, Віра; Ходак Михайло; Деменко Андрій, Марта; Калущка Олександія; Котенко Павло, Олена, Іван; Лисняк Євген, Юлія, Роман, Володимир; Петришин Василь, Анна; Самокішин Микола; Салович Роман; Сенчик Микола, Катерина, Віра, Марія; Смерека Петро; Татчин Василь, Стефанія, Андрій; Турчик Микола, Францішка; Вадюцький Володимир; Віток Іван, Анна, Петро, Андрій; Заць Теодор, Анна, Оксана, Люба; Здеб Віра; Жуковський Антін, Святослава, Рената; Валей Петро, Лідія, Мирослав;

Зайшла з с. Городище Цетнарське, Стрий.

18,082 Качала Анни (Федаш) д. Миколи від Федаш Юрія зі Сянок, Турка.

18,083 Безушко Якова батька з с. Ласківці, Юрчишин Софії тітки від Безушко Анни зам. Мильник.

18,084 Ринчук Василя с. Миколи з с. Олеша, Перемишль, від Ринчук Данила.

18,085 Кишка Насті доч. Йосифа від Кишка Анни замуж. Матвіїв з с. Берлина, Броди.

18,086 Мартинюк Тимка з с. Лукавець, Чортків, від Мартинюк Михайла брат. сина.

18,087 Довгань Анни, Марії і Евфрозини сестер з с. Більківці, Зборів, від Яніга Наталії.

18,088 Матвіїв Михайла з с. Татарсько, Стрий, від Матвіїв Мирослава.

18,089 Каранкевич Олега с. Константина від Каранкевич Сергія с. Михайла з України.

18,090 Кузьмо Миколи і Івана с. Теодора від Кузьмо Степана з с. Медики, Перемишль.

18,091 Дубас Григорія с. Теодора і Софії від Ганець Дмитра з с. Гологірки, Золочів.

18,092 Бугайчук Софії з дому Борщев д. Анни і Тита від Петрушевська Анни Сигидин, Товмач.

18,093 Пацулиха Стецька, Катерини д. Стефана від Войтишин Анни з дому Мариняк.

18,094 Савчук Анна з дому оґін з с. Марків, Надвірна, пошуку естрійка оґін Микола с. Михайла.

18,095 Рибак Павла з с. Новосілка, Городок, Кам. Под., від Банас Якіма.

18,096 Кривних Головацький Миколи і Григорія від Парасюк Петра з Проскурова, Кам. Под.

18,097 Овсяний Михайла, Гладис Катерини, Паздрій Михайла від Ланик Матвія.

18,098 Паланиця Павла вуйка з с. Печені, Коровичі, від Барабан Петра.

Голоситись на адресу: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE

P. O. Box 1861, Philadelphia, 5, Pa.

Ханас Петро; Харитон Пелагія; Чавс Іван, Марія, Наталія; Чучман Лев; Дачинин Юрій, Марія, Христина; Дектар Агафія; Гриненко Галина; Гнатюк Василь, Павліна; Григоренко Сергій, Марія; Ключник Василь, Марія, Ірина; Кропивицький Василь, Катерина, Богдан, Теодозія, Любомир; Ласота Михайло, Ольга, Євген; Метельська Олександра; Оршикевич Остап; Сенюх Дмитро; Сенюх Ярослав, Галина, Орися, Богдан; Шкарупа Профіїр, Марія; Вельчико Володимир, Володимир, Роман, Юрій; Осьмачка Теодозія.

Українці, що приїжджають старанням ЗУАДКомітету на кораблі „Дженерал Мерсі“ до Нью Йорку в неділю, 19. червня:

Отаманюк Осип, Теодозія; Басюк Ярослав, Марія, Олесь, Любомира; Березницький Олександр; Бузан Павло, Вікторія, Вадим, Ярослав; Чорний Микола; Горохів Микола, Марія, Валерій, Вадим; Яворський Микола, Олександра, Михайло, Катерина; Касян Евстахій; Левицький Святослав; Лозинський Григорій; Мозговий Павло, Євгенія, Вадим, Юрій; Москальчін Богдан, Дарія, Іван, Стефанія; Музичка Іван, Федора, Петро, Василь; Павелчак Антін, Ева, Норберт, Антін; Підгасцький Іван, Катерина, Зенон; Семенюк Володимир, Станіслава, Роман; Шумейда Михайло, Христина, Володислав; Татомир Володимир.

ВЕЛИКА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Видання Івана Тиктора

Ця НАСТІЛЬНА КНИГА КОЖНОГО УКРАЇНЦЯ!

Дієсна величезна книга 7x10x2 1/2 палів.

Пресимо замовити і надіслати передплату, а Велика Історія України прийде до Вашого дому.

Замовлення посилати на адресу:

IWAN TYKTOR, Publisher,

P. O. BOX 3597

WINNIPEG, MAN., CANADA.

Приміємо заступників для поширення Великої Історії України на місцях. — Видавництво приміємо у Вашингтоні при: 834 1/2 Main Street.

ЗАМОВЛЕННЯ

До В-на І. Тиктора,

Вінніпег, Ман., Канада.

Вислаю передплату на Велику Історію України, на цілість, на 6, на 3 книжков*) \$_____ і прошу вислати її на адресу:

Ім'я я прізвище: _____

Докладна адреса: _____

(Адресу просимо писати по-англійськи).

Незаможні можуть платити місячну передплату 85 центів.

*) Непотрібне скреслити.

ЗБОРИ ВІДПІСІВ У. Н. СОЮЗУ

CLEVELAND, OHIO. — St. Mary's Lodge 112 will hold its monthly meeting Sunday, June 19, in the Church Hall, after the 3rd Mass. We urge all members to come and collect their dividend checks. — E. Laluk, Pres.; H. Prociw, Treas.; K. Kupchik Sec'y.

KANZAS CITY, KANZ. — Вр. св. Володимир, від. 323, повідомляє своїх місцевих і позаміських членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 19. червня, в годині 2-їй проповіді, під ч. 38 Світ 5. ул. Просимо всіх членів прийти, бо є важкі справи до полагодження. Просимо організувати нових членів, щоб виповнити клятву, яка на нас відділа припадає. — За уряд: Д. Яремо, преде; В. Феден, кас; Д. Кархут, секр.

SHKAGO, ILL. — Повідомляємо місцевих і позаміських членів, що піврічні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 252, відбудуться в неділю, 19. червня, у салі при укр. прав. церкві, 2250 В. Кортез ул., точно в годині 12. вполудні. Обов'язком є кожного члена бути присутнім на цих зборах. — За уряд: Меґас, пр.; Сливка, кас; Корут, секр.

WONSTAVN, O. — Вр. св. Арх. Михайла, від. 140, повідомляє, що піврічні збори відбудуться 19. червня в церковній галі, 626 Вест Рейн Еве, зараз по великій Ст. Божій. Всі члени повинні прийти на піврічні збори, бо буде звіт за пів року і розданні дивіденди від У. Н. Союзу та інші важкі справи. — С. Роган, преде; І. Кравець, секр.-кас.

KURTIS BEN, MD. — Відділ 55 повідомляє своїх новописаних членів третій раз, що коли вони не сповнять своїх членських обов'язків і не приплотять своїх місячних вкладок до 20. червня, будуть виключені з Вр. і Союзу. Кожний новописаний член повинен старатися платити свої вкладки на час, бо це для його власного добра. — Уряд.

АДВОКАТ

WILLIAM KUZMA

806 South 16th St.,

Newark, N. J.

Phone: ESsex 2-6636

SHKAGO, ILL. — Піврічні збори Вр. св. О. Николія, від. 106, відбудуться в неділю, 19. червня, в годині 12. вполудні, в Союзі Діви, 843 Н. Вестерн Еве. Просимо членів і членів прийти заплатити свої вкладки та забрати свої чеки дивіденди з У. Н. Союзу. — За уряд: Е. Коломашний, преде; М. Попіль, кас; Г. Данькін, секр.

ELIZABETH, N. DJ. — Сестр. Любова, від. 37, повідомляє всі свої члени, місцеві і позаміські, що піврічні збори відбудуться в четвер, 16. червня, в годині 7:30 ввечір, в У. Н. Діви, 214-216 Фултон ул. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо буде звіт контр. комісії і інші справи до полагодження. Просимо вписувати нових членів. — За уряд: А. Погранична, преде; А. Генета, кас; А. Гнатюк, секр.

ПОШУКЕ ПОСАДИ

Кваліфікований дяко-учитель пошукує української греко-католицької парохії. Проводить хор, дає концерти, учить представлення і ввчрно дітучу школу. Прому паса-ти до „Свободи“ по дальшій інформації. S. C. Box 346, Jersey City, N.J.

ПРАЦЯ

ФАРМЕР ПОТРІБНИЙ.

Чоловік середніх літ з жінкою і дітьми — переїжджає з України в Злучених Державах і хотів би ціле своє життя працювати на фармі — може зголоситись на пошуку адресу:

SVOBODA

83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ

SHOEREPAIRING BUSINESS FOR SALE

Complete equipment and stock at a very low price. Centrally located in business district. Owner retiring. Apply:

222 DELAWARE AVENUE, PALMERTON, PA.

ІВАН КОВАЛЬЧУК

FUNERAL HOME

COMPLETELY AIRCONDITIONED

ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СЕРПІ

NEW JERSEY

ЦІНИ ПРИСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ

ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА

У випадку смутку в родині

кличте як в день так і в ночі:

JOHN KOWALCHUK

125 GRAND STREET,

cor. Warren Street,

JERSEY CITY, 2, N. J.

Tel. BErgham 4-5131

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

заряджує погребам по \$150

ціні так низькій як

ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer.

437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661.

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

заряджує погребам по \$150

ціні так низькій як

ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer.

437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661.

Comfortable air conditioned

Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN

FUNERAL DIRECTORS

801 SPRINGFIELD AVENUE

NEWARK, N. J.

and IRVINGTON, N. J.

Essex 5-5555

OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами

в БРОНКСІ, БРОУКЛІНІ, НЬЮ

Йорк і ОХОЛІЦЬК

129 EAST 7th STREET

NEW YORK CITY

Tel. ORchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPPEL

297 PROSPECT AVENUE

(Cor. E.